

פרשת נח

כי מלאה הארץ חמס מפניהם, והנני משחיתם את הארץ (ו, יג)

פרשת "נח" קרויה על שמו של האיש, שנבחר ע"י הבורא יתברך להמשיך את קיום המין האנושי, בשעה שנגזרה הגזירה להביא כליה על עולם ומלואו. לפי המשנה באבות פרק ה' היו כל עשרת הדורות מאדם הראשון ועל לנח חוטאים ופושעים, ורק בתום תקופה ארוכה של עשרה דורות, השטופים בחטאים שבין אדם למקום ובין אדם לחברו נגזרה הגזירה להביא מבול לעולם. חכמינו ז"ל מציינים בכמה מקומות, שחרף העובדה שבני דור המבול חטאו ופשעו כלפי המקום, לא נחתם גזר דינם אלא על זה שהחלו לפגע ברכוש הזולת.

כך אומר ר' יוחנן במסכת סנהדרין (דף ק"ח ע"א): "דור המבול עברו על הכל [כל העבירות שבעולם] ולא נחתם עליהם גזר דינם עד שפשטו ידיהם בגזל שנאמר: 'כי מלאה הארץ חמס מפניהם, והנני משחיתם את הארץ' (בראשית ו', י"ג)". בכך יש איזו הנחיה לאדם שגם אם הוא עובר עבירות בתחום של בין אדם למקום הקב"ה איננו ממצה את עומק הדין עימו, אולם אם האדם שולח ידו ופוגע בזולת, אם בגופו אם בממונו, הוא חושף עצמו לעונש חמור בידי שמים. רעיון זה מתמצת רבי חנינה בן דוסא באומרו: "כל שרוח הבריות נוחה הימנו רוח המקום נוחה הימנו וכל שאין רוח הבריות נוחה הימנו אין רוח המקום נוחה הימנו".

מקור: מפי שמועה